

naša skupnost

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE GROSUPLJE

Lepotica za samostanskimi zidovi

Za zidovi 850 let starega Stiškega samostana je zažvela nova prodajalna. V Stškem samostanu je odprta prodajalna izdelkov Mercatorjevih organizacij. To je specializirana prodajalna mesnih izdelkov, sirov, kakovostnega vina, moke, suhe robe in samostanskih spominkov. Poslovanje je na skrbi Mercatorja — Pekarne Grosuplje, ki nudi kvaliteto stiško belo in ajdovo moko, ostale izdelke pa nudijo: M — KŽK Gorenjske, TOZD Mesoizdelki Škofja Loka, M — Ljubljanske Mlekarnice, M — Kmetijska zadruga Metlika, TOZD Vinska klet, in M — Kmetijska zadruga Ribnica.

Posebna znamenitost te prodajalne so stenske poslikave in keramični izdelki akademskega slikarja Tomaža Kržišnika, ki je oblikoval tudi celotno grafično podobo. V keramiki je Tomaž Kržišnik ohranil za nas in zanamce staro izročilo dolenske ljudske obrti — lončarstva.

Samostan — otok miru, zbranosti, duhovnega ravnotežja, zakladnica slovenske kulturne dediščine. Stiški samostan, stoletno gospodarsko in duhovno gibalno dolenske in slovenske dežele. V grbu ptica, v misli duhovna luč. Peščica patrov.

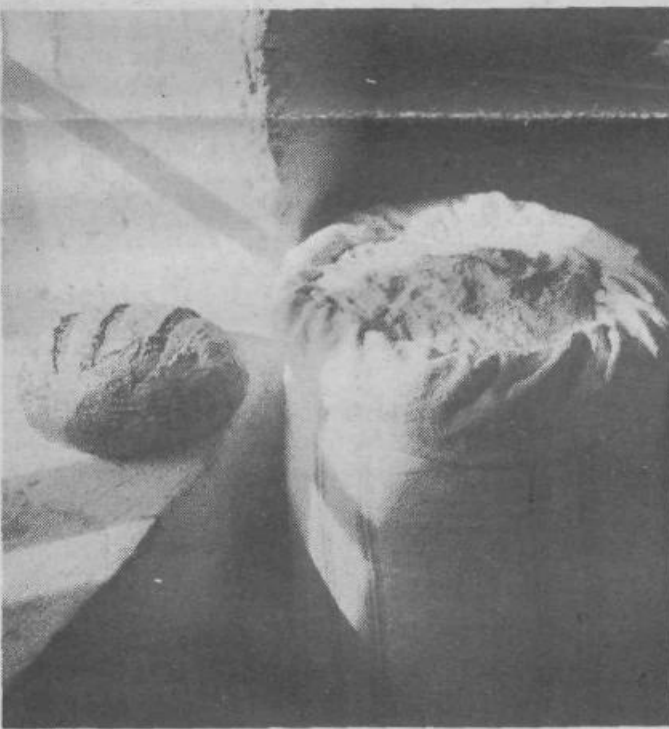
SOZD Mercator — gospodarski kolos, v viharjih vodah gospodarske in družbene krize, gospodarsko-politična združba 40 tisoč delavcev in kmetov. V grbu oranžni M, v misli denar. Peščica zagnancev.

Misel, da bi za samostanskimi zidovi nastala prodajalna izdelkov, po katerih je nekoč slovela stiška opatija, sedaj pa jih izdelujejo nekatere Mercatorjeve organizacije, je životarila že dolgo. Dokler si niso segli v roke pravi ljudje, ki so našli skupni jezik, skupen interes.

Nič koliko zaved je bilo treba urediti, da je misel dobila krila. Nič koliko potov in preprečevanj. Toda, če imaš cilj, najdeš pot.

Stiški opat dr. Anton Nadrah je pozdravil vse udeležence otvoritve, grosupljski župan Marjan Ahlin pa je prodajalno slovesno odprl.

Citre Mihe Dovžana, harmonika Vitala Ahačiča in glas Toneta Kozlevarja so odmevali v predvečer prodajalne. Otvoritev trgovine ni bila stereotipna, narejena po vzoru frazerskega in dolgovoznega besedovanja, časčenja prehojenega, hvalisanja prihodnjega. Povedanega je bilo, kdo so bili ljudje, ki so si segli v roke in ustvarili eno najlepših prodajal, za katero so sredstva zagotovile Mercatorjeve organizacije in s tem v grosupljski občini odprle še ena vrata skozi katera bo domači in tuji svet kulturno spoznal, kaj ima slovenska dežela.

STIŠKI MLIN

Mlinarska dejavnost v Stišni ima lepo tradicijo. Vse kaže, da je lokacija sedanjega mlina stara toliko kot samostan, torej 850 let. Na to je mogoče sklepati iz redovnih pravil, po katerih naj mlin stoji znotraj samostanskega obzidja. V 66. poglavju je zapisano: »Samostan je treba, če je le mogoče postaviti tako, da je znotraj samostanskega obzidja vse potrebno: to so voda, mlin, vrt in razne delavnice, tako menihom ne bo treba hoditi sem in tja, kar ni prav nič dobro za njihove duše«.

Tudi stara zidava, še vidna na nekaterih mestih stavbe sedanjega mlina, in stiški potok, ki je bil speljan ob mlinu znotraj obzidja, kažeta na to.

Kako življenjsko pomembna je bila mlinarska dejavnost za stiške bele menihe, govorijo tudi stari urbarji, ki navajajo mnogo mlinov ob Višnjici, Stškem potoku (kar štiri) in po dolini Krke, ki so jih upravljali stiški najemniki.

Leta 1922 je mlinske kamne zamenjal valjni mlin, nameščeni so bili dvizni vodi za transport žita. Mlin je poganjala voda, čeprav je samostan že pred letom 1922 imel lastno električno turbino, prav v spodnjih prostorih sedanjega mlina. Kapaciteta mlina je bila taka, da so občasno mleli tudi večje količine žita za vso Dravsko banovino.

Klub temu, da je bilo v tistem obdobju še veliko kmečkih mlinov, so ljudje radi hodili v samostanski mlin, kjer so mogli takoj zamenjati žito za kvaliteto moko.

Prav tako pa je tudi še danes, ko mlin poganja elektrika in z njim upravlja DO Mercator-Pekarna Grosuplje. Kmetje lahko trikrat v tednu zamenjajo svoje žito za moko, iz katere gospodinje zlahka pripravijo prave domače rezance, potico in še marsikaj. Iz krušne moke pa je moč speči dišeči kmečki kruh. 700 ton žita se vsako leto spremeni v kruh, žgance in druge dobrote, ki so jih pripravljale že naše babice in prababice in nam teknejo še danes.

Moderni stroji in avtomatika ne prizanašajo stari mlinom, tudi mlinu v Stišni ne. Toda pridni ljudje in čut za ohranitev starega in dobrega jim kljubujejo. Ostajajo trdni in vztrajni, kot so trdni in vztrajni zidovi samostana in ljudje, ki žive v njem in okolici.

Seja SIS za zaposlovanje

Dne 10. 5. 1988 so se sestali na seji delegati skupščine Samoupravne interesne skupnosti za zaposlovanje Grosuplje.

Iz obravnavanega gradiva skupščine so delegati lahko ugotovili, da je bilo število nezaposlenih oseb v začetku leta 1988 86 oseb, od tega jih je 49 brez strokovne izobrazbe, 30 jih išče prvo zaposlitev, 51 je starih do 26 let, 54 je težje zaposljivih. Iz načrta zaposlovanja za leto 1988 v občini Grosuplje je mogoče povzeti naslednje ugotovitve:

- zaposlenost naj bi se povečala za 0,5%;
- kvalifikacijska struktura se bo nekoliko izboljšala; manj se bo zaposlovalo nekvalificirane delavce;
- v letu 1988 bo izpolnilo pogoje za upokožitve 150 delavcev, namesto njih bodo zaposlili le 96 novih delavcev;
- OZD bodo pokrivala potrebe po pripravnikih z lastnimi kadrovskimi štipendistami. Primanjkovalo bo pripravnikov za VI. in VII. stopnjo strokovne izobrazbe tehničnih usmeritev;
- mladi strokovni kadri, ki bodo končali šolanje na srednji stopnji, se ne bodo mogli zaposliti v občini, če nimajo kadrovske štipendije. Možnosti bodo morali iskati izven občine. Večje težave pri zaposlovanju lahko pričakujejo zdravstveni tehniki, laboratorijski tehniki, zobotehniki, farmacevtski tehniki;
- planirane zaposlitve delavcev in pripravnikov v letu 1988 se bodo realizirale skoraj v celoti v gospodarstvu. V negospodarstvu bodo zaposlitve večinoma le za določen čas;
- tehnoloških ali ekonomskih viškov zaradi možnega stečaja OZD v občini niso napovedane.

Iz vsega obravnavanega je bilo mogoče ugotoviti, da postaja zaposlovanje občutljivo področje, saj se po podatkih v celi republiki Sloveniji ožijo možnosti novega zaposlovanja, medtem pa mladi prihajajo iz šol in iščejo svoje mesto v svetu dela. Posledica tega bo, da se bo moral vsak zaposleni nenehno truditi, da bo obdržal svoje delovno mesto, mladina, ki se šola, se mora že v času šolanja vezati na določeno OZD s kadrovske štipendije, da si bo tako zagotovila pripravniško mesto. Tisti, ki se bodo odločili za šolanje, pa bodo morali BOLJ UPOŠTEVATI POTREBE OZD in se odločiti za tiste poklice, za katere se razpisujejo kadrovske štipendije. Le tako si bodo v občini in Sloveniji mladi pridobili zaposlitev.

Iz gradiva je razvidno, da je v šol. letu 1987/88 ostalo v občini nepodeljenih 225 kadrovskih štipendij (53% vseh razpisanih), v ljubljanski regiji pa 4052 (42% vseh razpisanih).

Delegati skupščine SIS za zaposlovanje GROSUPLJE so soglasno izvolili za novo predsednico skupščine tovarišico Marijo MEZNARIČ, višjo upravno delavko, zaposleno v Gradbenem podjetju Grosuplje.

Dosedanji predsednik skupščine, tov. Rezki Bučar, je potekel mandat, zato se ji je sekretar Občinske konference SZDL, tov. Bojan Žnidarič, zahvalil za njeno uspešno delo.

Strokovna služba SIS za zaposlovanje Grosuplje

Aktivni invalidi

V mesecu aprilu so invalidi iz DVZ Ponikve in Grosupljega letovali in se rekreirali v Termah Čatež. Za prevoz v Čatež se zahvaljujejo tovarišici Nevenki KOTAR, veseli pa so bili tudi obiska podpornih članov.

Pohoda po poteh spominov in tovarištva se je udeležila skupina naših invalidov 7. maja v Ljubljani (glej posnetek na Trgu revolucije s sotovariši iz DI Novega mesta).

Oblačno soboto, 21. maja 1988, so se članice in člani našega društva invalidi — kegljači podali na pot v KOČEVJE — na tekmovanje v kegljanju med društvi invalidov dolenske regije, in sicer po programu ZVEZE INVALIDOV SLOVENIJE.

Gostitelj tekmovalca iz DI Kočevje, tov. Opačič, je vse navzoče toplo pozdravil in nastopajočim zaželel veliko uspeha.

Tekmovanje je potekalo v borbenem duhu. Članice in člani iz Grosupljega in DVZ Ponikve so se v finalu skupaj borili za DI Grosuplje proti ekipi DI Kočevje v finalu. Naši tekmovalci so s 382 keglji osvojili II. mesto.

Vabimo vas, da se udeležite srečanja invalidov DOLENSKE REGIJE, ki bo dne 2. julija v RIBNICI NA DOLENSKEM.

Zbrali se bomo v Ribnici, kulturni program bo ob spomeniku OGENJKA, tovariško srečanje pa na Travnji gori. PRIDITE.

Točna navodila in informacije dobite po telefonu 772-734, ROBIDA. V SLOGI JE MOČ. SREČNO!

LR

Udeleženke pohoda Po poteh spominov in tovarištva v Ljubljani

Začela se je MDA 88

Na zvezni mladinski delovni akciji Suha krajina 88 bo letos delalo okrog 600 brigadirjev v treh izmenah, prihajajo pa iz vse Jugoslavije. Pomagali bodo pri gradnji vodovodnega in PTT omrežja, pri čiščenju gozdov in agromelioracijah. V nedeljo, 5. junija, se je v Žužemberku zbralo 200 brigadirjev. V imenu domačinov je zbrane pozdravil predsednik KS Žužemberk, v imenu občin Grosuplje, Kočevje, Novo mesto in Trebnje pa je spregovoril predstavnik občine Kočevje. Poudaril je, da je okrog 7 tisoč brigadirjev, ki so v zadnjih trinajstih letih delali v Suhi krajini, veliko pripomoglo pri premagovanju razvojnih težav tega manj razvitega dela Slovenije.

ČESTITAMO ZA DAN BORCA — 4. JULIJ

Skupščina občine Grosuplje, družbenopolitične organizacije in samoupravne interesne skupnosti občine Grosuplje ter uredništvo Naše skupnosti

Redna letna skupščina ZZB NOV občine Grosuplje

26. maja 1988 so se na redni letni skupščini ZZB NOV občine Grosuplje zbrali delegati krajevnih združenj ZB NOV, skupnosti borcev domicilnih enot in aktivistov OF, udeležil pa se je tudi član RO ZZB NOV Slovenije tov. France Perovšek.

Iz poročila o delu občinskega odbora med dvema skupščinama je razvidno, da je OO ZZB NOV Grosuplje obravnavala aktualne gospodarske — politične razmere v občini, Osnutek amandmajev k Ustavu SFRJ, priprave na volitve individualnih funkcionarjev v SO in skupščinah SIS na nivoju občine in republike, sprejela program dela OO ZZB NOV Grosuplje za leto 1988 ter obravnavala realizacijo finančnega načrta za leto 1987 in plan za leto 1988. Poleg dveh rednih sej je imela OO ZZB NOV ob dnevu borca (4. juliju) v Grosupljem slavnostno sejo, na kateri so bile podeljene plakete OO ZZB NOV Grosuplje.

OO ZZB NOV Grosuplje je v letu 1987 še posebno skrb posvetila ohranjanju in razvijanju revolucionarnih tradicij in spomeniškega varstvu. Dostojno smo proslavili 45. letnico krško-muljavske bitke, ustanovitve V. SNOUB Ivan Cankar in II. grupe odredov ter 47. letnice stiškega in grosupljskega okrožja OF.

O srednja proslava z bogatim kulturnim programom je bila v Znojilah 7. junija 1987. Slavnostni govornik je bil predsednik RO ZZB NOV Slovenije, tov. Bogo Gorjan. Proslave se je udeležilo preko 3000 ljudi, med njimi je bilo preko 500 borcev NOV in aktivistov OF. Med udeleženci je bilo tudi mnogo mladine.

Na sam dan proslave, 7. junija 1987, je II. grupa odredov v Znojilah odkrila spominsko ploščo v zahvalo vaščanom za njihov prispevek v NOB.

Drugi pomemben dogodek v preteklem letu je bil izid knjige »Pomniki NOB v občini Grosuplje.« Po dosedanjih ocenah je bila knjiga dobro sprejeta, zlasti pa med učitelji, ki jim služi tudi kot pripomoček pri pouku.

Domovinska vzgoja ter ohranjanje in razvijanje revolucionarnih tradicij ima svoje mesto tudi v programih šol in aktivov zgodovinarjev. Le-ta poteka:

- v okviru pouka zgodovine in drugih predmetov,
- ob spominskih dnevih,
- pri izvajanju pohodov po poteh partizanskih enot,
- pri vključevanju pričevanj in intervjujev z borci NOV pri pouku zgodovine in v zgodovinskih krožkih,
- pri raziskovanju in zapisovanju podatkov o dogodkih v NOB v šolskem okolišju, KS, občine ter zbiranje zgodovinskega gradiva,
- pri organiziranju zgodovinskih ur ob spomeniških NOB,
- pri obiskih krajev iz NOB,
- pri organiziranju srečanj šol, ki nosijo imena enot NOVJ,
- pri organizaciji Gašperjevebralne značke in drugih aktivnosti.

Pri ohranjanju in razvijanju revolucionarnih tradicij in šolah imajo pomembno mesto skupnosti borcev enot NOVJ in aktivisti OF. V letu 1987 so se borci NOV in aktivisti OF udeležili srečanj z mladino na vseh šolah ali ob spomeniških NOB (Ilova gora, Hočevje, Korinj, Javhe), skupnost borcev I. bataljona VOS OF pa je v Zagradcu organizirala srečanje pohodnih enot Zagradca in Slovenskih Konjic. Podružbljanje spomenikov NOB v občini ostaja še naprej naša naloga, tako da moramo skupaj z vsemi odgovornimi organizacijami, skupnostmi in ustreznimi organi oblasti poskrbeti za uresničitev družbenega dogovora o varstvu in vzdrževanju spomenikov NOB v naši občini.

V letu 1987 in 1988 smo pričeli tudi z akcijo zbiranja zgodovinskega gradiva za muzej NOB v občini Grosuplje. Aktivni zgodovinarjev in zgodovinski krožki so se z vneto lotili zbiranja podatkov in gradiva za muzejsko zbirko. To nalogo bomo v letu 1988 nadaljevali.

Na podlagi razprave, v kateri je sodelovalo večje število delegatov in član RO ZZB NOV Slovenije tov. France Perovšek, je skupščina sprejela sledeča stališča:

1. Redna letna skupščina ZZB NOV občine Grosuplje ugotavlja, da organizacija ZB in njeni člani po svojih močeh in sposobnostih še vedno aktivno delujejo v družbenopolitičnem življenju občine in prispevajo svoj delež pri obravnavanju in razreševanju družbeno-političnih vprašanj v občini.
2. V razpravi je bila izražena zaskrbljenost borcev zaradi današnje gospodarske in družbene krize v Jugoslaviji. Borci dajemo vso podporo tistim silam v naši družbi, ki so za tržno usmerjenost našega gospodarstva, za uveljavljanje samoupravljanja, ustavnosti, zakonitosti, etike in morale.
3. Pozdravljamo in podpiramo ustanovitev Kmečke zveze Slovenije v okviru SZDL, kar naj pospeši proces, da se kmetijska panoga v vseh pogojih izenači z ostalim gospodarstvom.
4. Na področju ohranjanja in razvijanja revolucionarnih tradicij bo organizacija ZB NOV v letošnjem letu posebno skrb posvetila:
  - obeleževanju 45. obletnice ustanovitve XV. udarne divizije NOVJ,
  - pisanju monografije NOB v občini Grosuplje,
  - zbiranju gradiva za spominsko sobo NOB,
  - sodelovanju organizacij ZB in domicilnih enot in aktivistov OF pri ohranjanju in razvijanju revolucionarnih tradicij na šolah.
5. Naša stalna skrb bo še naprej pomoč borcem in vojaškim invalidom v njihovih stiskah in pomoč pri reševanju težav. Pri tem bomo sodelovali s SIS in ustreznimi organi v občini.
6. Skupščina ZZB NOV sprejema program. dela OO ZZB NOV Grosuplje za leto 1988, delegati pa se bomo v svojih okoljih zavzeli za uresničitev programa.
7. Delegati skupščine ZZB NOV Grosuplje podpiramo vsa prizadevanja predsednika CK ZKS in celotnega političnega vodstva republike Slovenije za izgradnjo modernega političnega sistema, demokratizacije, uvajanje neposrednih volitev in enakopravnost narodov v okviru Jugoslavije.

Skupščina je za naslednje dve leti ponovno izvolila za predsednika OO ZZB NOV Grosuplje Lojzeta Kiklja, za podpredsednika Slavka Medveda in za sekretarja Juleta Marna.

L. K.